

NEW CAR TECHNOLOGY

Rptary Auto Training Centre - Nugegoda
Sri Lanka

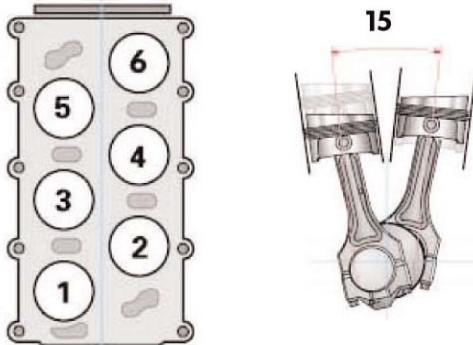
Lesson NO- **04**

Course Director /Lectureor
Dr.D.M.M.Dassanayake

■ W- එන්ජින් නිර්මාණයව ඇති අයුරු

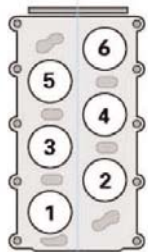
ඉතා කුඩා ඉඩක් තුළ විශාල සිලින්ඩර ගණනකින් යුත් එන්ජිමක් තැන්පත් කිරීමට ගත් සාර්ථක උත්සාහයක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස **W** එන්ජින් තාක්ෂණය දැක්විය හැකිය. එය **VR** එන්ජින් දෙකක එකතුවක් වන අතර පහත දැක්වෙන්නේ එම **VR** එන්ජින් නිර්මාණයයි.

VR එන්ජින් නිර්මාණය

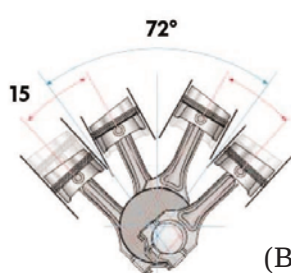
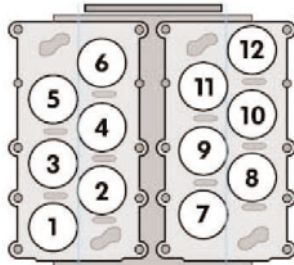

V හැඩයේ එන්ජින් ඉතා කෙටිව නිර්මාණය කළ හැකි වුවත් එවිට එය පළලින් වැඩිවීම එක් දෝෂයක් විය. මන්ද මෙයට සිලින්ඩර හෙඩ් දෙකක් යොදා ගැනුමට සිදු වූ බැවිනි. **V** හැඩයටම එහෙත් පිස්ටන් අතර කෝණය අඩුකර නිර්මාණය කිරීම මෙයට වූ එක් විකල්ප පිළියමක් වන අතර එලෙස නිපදවුනු එන්ජිම හැඳින්වූයේ **VR** එන්ජින් යනුවෙනි. මෙහි දක්වා ඇත්තේ එලෙස සකස්කළ **VR** එන්ජිමක් වුවත් සිලින්ඩර අතර කෝණය අංශක 15° ක් බැවින් එයට තනි සිලින්ඩර හෙඩ් එකක් යෙදීම තුලින් එන්ජිමේ පළල අඩුකරගත හැකිවිය.

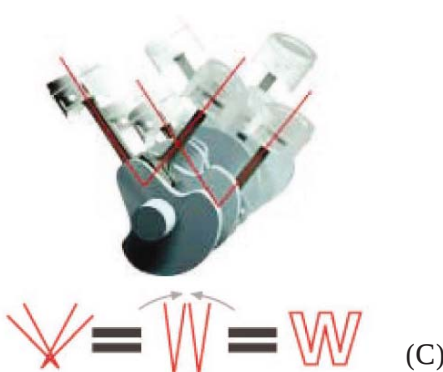
W- එන්ජින් නිර්මාණයව ඇති අයුරු

(A)

(B)

(C)

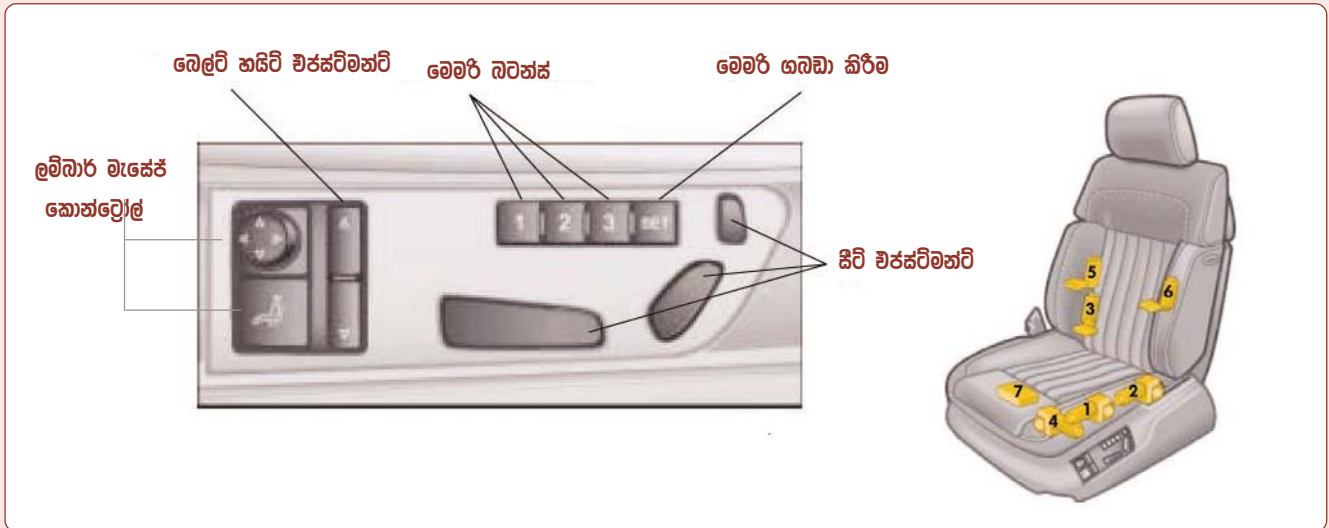
නවීන මෝටර් රථ සඳහා සිලින්ඩර 8,12 වැනි විශාල සිලින්ඩර ගණනකින් යුත් එන්ජිමක් නිර්මාණය කිරීමේදී **Vee** එන්ජින් තාක්ෂණය තුලින් වුවද එහි දිග අඩු කර ගැනුම ප්‍රමාණවත් නොවීය. නවතම **W** එන්ජින් තාක්ෂණය තුලින් **Vee** එන්ජිමක දිග තව දුරටත් අඩකින් පමණ අඩු කර ගැනුමටත් ඒ සමඟම එහි පළල තව දුරටත් අඩු කර ගැනුමටත් හැකි වූ අයුරු මෙහි දක්වා තිබෙයි. ඒ සඳහා යොදා ගත් **VR** එන්ජින් තාක්ෂණය මෙම **A** සටහනෙන් දක්වා තිබෙයි.

මෙම **B** සටහනේ දක්වා ඇත්තේ **W** වර්ගයේ සිලින්ඩර 12 ක එන්ජිමක සැලසුමකි. එහෙත් එහි දිග **VR** එන්ජිමකට සමාන වෙයි. මෙය නිර්මාණය කර ඇත්තේ **VR 6** එන්ජින් දෙකක් එකට එක් කර තනි ක්‍රැන්ක්ෂාෆ්ට් එකකට ගැනීමෙන් බව **B** සටහනේ පැහැදිලිව දක්වා තිබෙයි.

මෙම **C** සටහනෙන් දක්වා ඇත්තේ **B** සටහනේ දක්වා ඇති **W** එන්ජිමේ පිස්ටන් තනි ක්‍රැන්ක්ෂාෆ්ට් එකකට ගෙන ඇති ආකාරයයි. එවිට මෙම පිස්ටන් පේළි හතරක් නිර්මාණය වන අතර ඒවා **V** හැඩයෙන් යුත් සිලින්ඩර පන්ති දෙකක් ලෙසට මෙහිදී දැක්විය හැකිය. එම **V** අකුරු දෙක එක්වීමෙන් **W** අකුර සෑදෙන අතර සටහනේ පහතින් එය දක්වා තිබෙයි. මේ නිසා මෙම එන්ජින් විශේෂය හඳුන්වනු ලබන්නේ **W** එන්ජින් යනුවෙනි. ඒ අනුව **B** සටහනේ දක්වා ඇති **W12** එන්ජිමකි.

■ 12 way සිටි පාලනය

මෝටර් රථ සඳහා සිටි මෙමරි ක්‍රම භාවිතා වූයේ 80 දශකයේදී පමණ වන අතර අද එය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් නවීකරණය වී ඉතා සංකීර්ණ අයුරින් නවීන රථවල යොදා ගැනෙයි. මෙහි දැක්වෙන්නේ එලෙස නවීකරණය වූ ආකාර 12 ක පාලනයෙන් යුත් සිටි මෙමරි පද්ධතියකි.

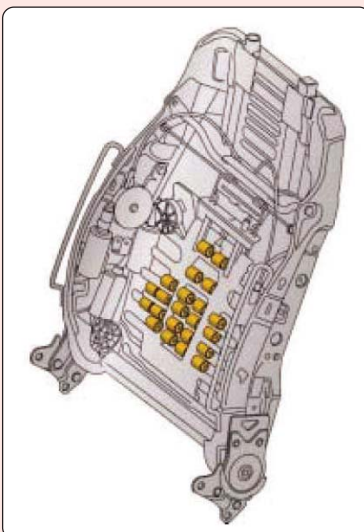
මෙහි දක්වා ඇත්තේ 12 way සිටි එකක කොන්ට්‍රෝල් පැනලයක් සහ එම ඉල්ලුම් ඉටු කිරීමට සවිකර ඇති සිරුරොරු යාන්ත්‍රණ සඳහා වූ මෝටර් හතයි. මෝටර් සවිව ඇති ස්ථාන දකුණු පස සිටි එකේ කහ පාටින් සලකුණු කර අංක යොදා ඇත. කොන්ට්‍රෝල් පැනලයේ සිටි එජස්ට්මන්ට් යනුවෙන් ඇති ස්විච් තුන මගින් අසුන කොටස් තුනකට වෙන් කර ඇති අතර එම ස්විච් බටන් වල හැඩය වෙනස් කරන ආකාරයටම අසුනද මෝටර් මගින් සකස්වේ. ඉන්පසු මෙමරි ගබඩා කිරීමට ඇති set බොත්තම ඔබා එයට ඉදිරියෙන් ඇති වැනල් අංක තුනට අයත් බොත්තම් තුනෙන් එකක් ඔබා එම මතකයන් තමන්ට රිසි වැනලයක ගබඩා කර තබාගත හැකිය.

මෙයට ඇතුළත් මෝටර් යොදා ඇති පිළිවෙල මෙසේය.

1. Motor for longitudinal adjustment	4. Motor for inclination adjustment
2. Motor for height adjustment	5. Motor for horizontal lumbar support
3. Motor for backrest adjustment	6. Motor for vertical lumbar support

මෙහි කොන්ට්‍රෝල් පැනලයේ වම් පසින් වෙනම කුඩා කොන්ට්‍රෝල් පැනලයක් දක්වා ඇත. එහි ස්විච් දෙකක් වෙන්කර ඇත්තේ මගියාට අවශ්‍ය අයුරු සිටි බේල්ට් එකෙහි උස සිරුරොරු කර ගැනීමටය. මෙහි මැස්සේ (massage) සහ ලම්බාර් (lumbar) කොන්ට්‍රෝල් සඳහාද ස්විච් දෙකක් වෙන්කර ඇත. මෙය අළුතින්ම සිටි මෙමරි පද්ධති සඳහා එකතුවූ ක්‍රියාකාරිත්වයක් වන අතර ඒ පිළිබඳවද අවබෝධයක් ලබා ගනිමු.

■ මැස්සේ ක්‍රියාකාරිත්වය / Massage function

ලම්බා (lumbar) යනු තුනටය කොටස වන අතර එය මසාජ් කිරීමට සැකසූ විශේෂ ඇඳි පුටු බොහෝ රථවල භාවිතා වේ. එම අසුනේ වාඩිවූ පසු අසුන ඇතුළතින් රෝලර් මගින් තුනටය කොටසේ මස් පිඩු සම්බාහනය කිරීම මෝටර් මගින් සිදුවේ. එම ක්‍රියාකාරිත්වයම මෝටර් රථ අසුන් ඇඳි සඳහාද යොදා ඇති අතර මෙහි දක්වා ඇත්තේ එවන් අසුන් ඇත්දැකි. මෙයට පෙර සටහනේ ලම්බාර් කොන්ට්‍රෝල් යනුවෙන් ස්විච් දෙකක් දක්වා ඇති අතර එමගින් මෙම පාලනය කල හැකිවේ. එහි දක්වා ඇති රවුම් බොත්තමක් සහිත බොත්තම් ස්විච් ක්‍රියා කිරීමෙන් තමන්ට රිසි අයුරු මස් පිඩු සම්බාහනය කිරීම පාලනය කල හැකිය. මෙහි ස්විච් වරක් තද කිරීමෙන් විනාඩි 10 ක කාලයක් දක්වා එය ක්‍රියාත්මකවේ. එයට වඩා අවශ්‍යනම් ස්විච් මගින් නැවත ආරම්භ කල හැකිය.

■ අවස්ථා 18 කින් යුත් සිටි සිරුරොරු ක්‍රමය

18 way seat

1. electric recline adjustment
2. extendible seat cushion
3. head restraint adjustment

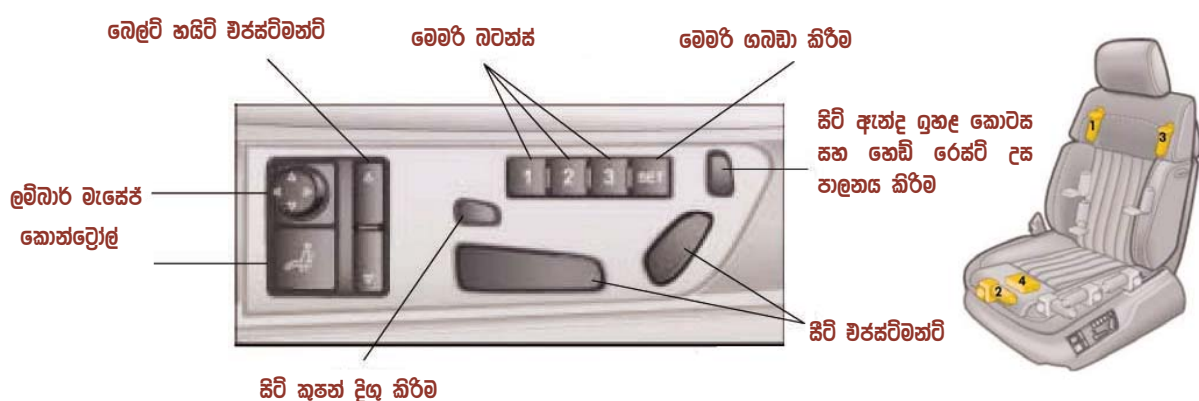
12 way සිටි වස්මන්ට් සහිත සිටි හඳුන්වා දීමෙන් පසුව වය තව දුරටත් නවීකරණය කර 18 way සිටි හඳුන්වා දී ඇත. මෙහි දක්වා ඇත්තේ වචන 18 way සිටි වකකි. මෙහි ලා පාට ඊතල මගින් 12 way සිටි වකකට අයත් සිරුරොරුවන් 12 දක්වා ඇත. වයට අමතරව මදක් තද වර්ණයෙන් යුත් ඊතල 3 ක් දක්වා ඇති අතර එමගින් අතිරේක සිරුරොරුවන් 6 ක් පෙන්වා තිබේ. ඒ අනුව මෙහි සිරුරොරුවන් 18 නිර්මාණය ව ඇත.

මෙහි අංක 1 න් දක්වා ඇති අතිරේක සිරුරොරුව (electric recline adjustment) සිටි ඇන්ද සිරුරොරුවටම අයත් වූවකි. එනම් 12 way සිටි වකක මෙම ඇන්ද සිරුරොරුවන් තනි කොටසක් ලෙසිනි. එහෙත් මෙහි වයට අමතරව ඇන්දේ ඉහළ කොටස වෙන් වෙන්ව තව දුරටත් සිරුරොරු කර මගියාගේ සැප පහසුව ලබාගත හැකිය.

මෙහි අංක 2 න් දක්වා ඇතිතේ සිටි කුෂන් වක තවදුරටත් දිගු කල හැකි සිරුරොරුවයි. (extendable seat cushion) මෙය මගින් අසුනේ ඉදිරි කොටසක් තව දුරටත් ඉදිරියට ගෙන ඒමට හැකි අතර මගියා අසුන්ගත් පසු ඔහුගේ ඇඳි වල ප්‍රමාණයට වය සිරුරොරු කරගත හැකිය.

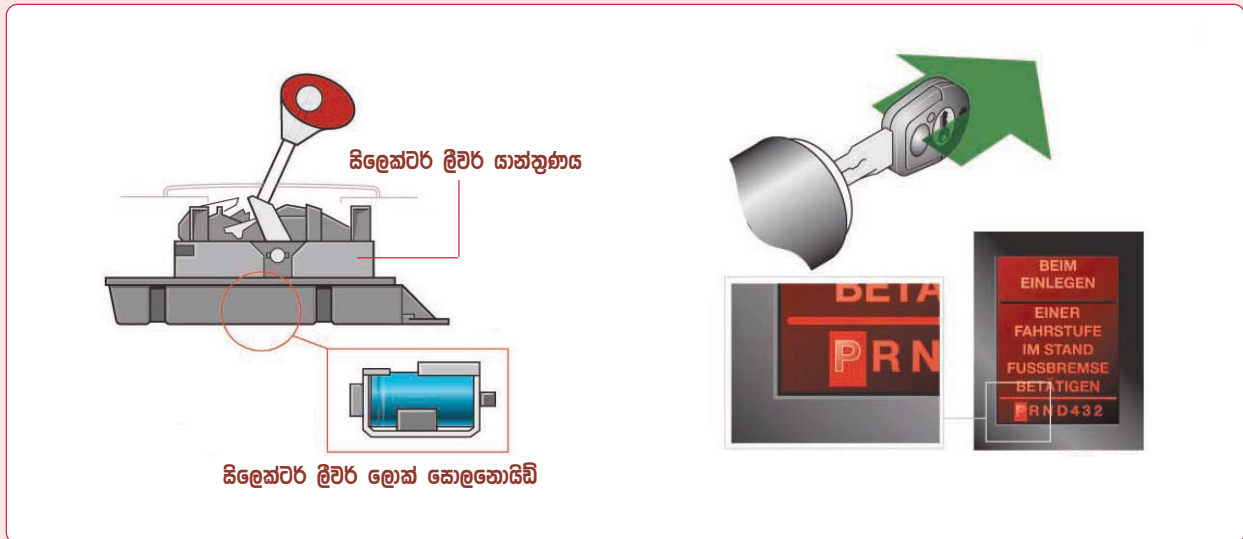
මෙහි අංක 3 න් දක්වා ඇත්තේ හෙඩ් රෙස්ට් වක සිරුරොරුකරගත හැකි ආකාරයයි. (head restrain adjustment) බ්‍රේක් පහරකදී හෝ අනතුරකදී මගියාගේ හෝ රියදුරාගේ හිස පසුපසට විසිවන විට වය වළක්වා එම කම්පනය සම්පූර්ණයෙන්ම උරාගත හැකි ලෙස හෙඩ් රෙස්ට් වක උස් පහත් කිරීම මෙමගින් කල හැකිය.

■ 18 way සිටි සිරුරොරු පාලන පුවරුව

මෙහි දක්වා ඇත්තේ ක්‍රම 18 කට පාලනය කල හැකි සිටි වකක පාලන පුවරුවයි. 12 way සිටි වකටම තවත් ක්‍රියාකාරිත්ව 6 ක් එක් කර මෙය නිර්මාණය කර ඇති අතර ඒ සඳහා අමතර මෝටර් හතරක් සිටි පද්ධතියට එක්කර තිබේ. මෙමගින් සිටි ඇන්ද ඉහළින් වෙනම නැවීමට හැකිවීම, හෙඩ් රෙස්ට් වක උස්පහත් කිරීමට හැකිවීම, වාඩිවන කොටසේ සිටි කුෂන් වක තව දුරටත් ඉදිරියට සහ පසුපසට ගෙනයාමට හැකිවීම යන පහසුකම් ලබාගත හැකිය. ස්විච් කොන්ට්‍රෝල් පුවරුවේ මේ සඳහා අතිරේක යොදා ඇති අතර සිටි හැඩය හා මෙම ස්විච් නිර්මාණ සසඳා අදාල ස්විච් හඳුනාගැනුම කල හැකිය.

■ සිලෙක්ටර් ලීවර් අගුළු යොදා ඇති අයුරු

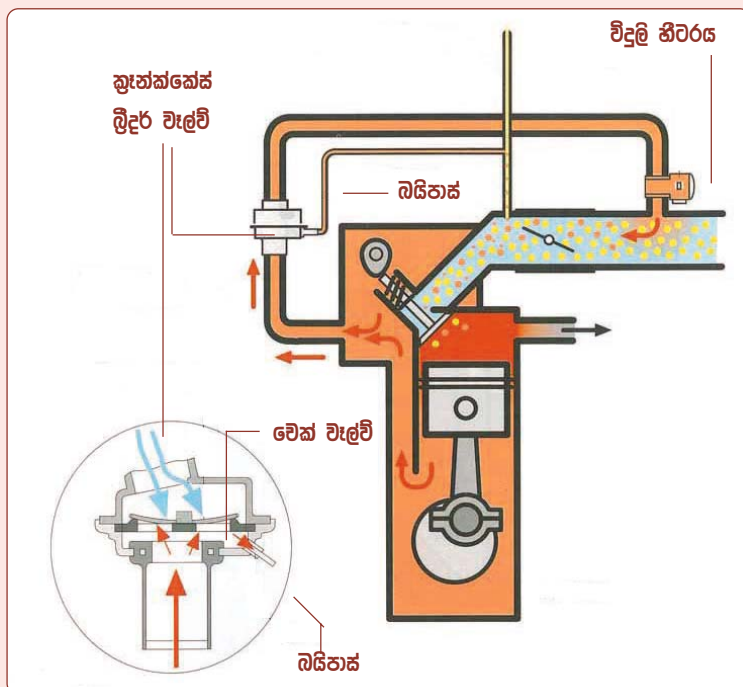

ඔටෝමයර් සිලෙක්ටර් ලීවර් අගුළු ක්‍රියාත්මක වන අයුරු

ඔටෝමයර් රථවල ටෝක් කන්ට්‍රෝලය අකාලයේ දෝෂ ගෙනදීමට ප්‍රධාන හේතුව රියදුරන් ඇක්සලරේටරය මත පය තබාගෙන වනම් වන්පින් අයිඩිල වේගය වැඩිකර තබාගෙන ධාවනය ආරම්භ කිරීම වන අතර මෙහිදී රියදුරන්ගේ පය ඇක්සලරේටරයෙන් ඉවතට ගැනීමට යෙදුනු උපාය වූයේ බ්‍රේක් පැඩලය තද නොකර සිලෙක්ටර් ලීවරය **P** පිහිටීමෙන් නිදහස් කර ගැනීමට අවකාශ ලබා නොදීමයි. A සටහන අයුරු සිලෙක්ටර් ලීවරය සොලනොයිඩයක් මගින් අගුළු දා තබා ගැනෙන අතර එය නිදහස් වන්නේ බ්‍රේක් ලයිට් ස්විචය මගින් ලැබෙන ධාරාවෙනි. එහෙත් රියදුරු රථය නතර කර ගියේ නියුටල් (**N**) පිහිටීමේ නම් එහිදී රථය පහගන්වා ඇක්සලරේටරයේ සිටම ගියර සම්බන්ධ කල හැකිවෙයි. එය වැළැක්වීමට B සටහන අයුරු ඉග්නිෂන් යතුර යතුරු කටෙන් නිදහස් කර ගැනීමට සිලෙක්ටර් ලීවරය **park** පිහිටීමට ගෙන ඒම කල යුතු විය. මේ අනුව සෑම විටම රථය නතර කර තබා යාම පාර්ක් පිහිටීමේදීම සිදුවෙයි.

■ ක්‍රැන්ක් කේස් බ්‍රිදර් වැල්ව්

ක්‍රැන්ක් කේස් වන තුලට කාන්දුවන බිලෝබයි ගැස් ප්‍රමාණය ඉවත් කර නැවත දහනය කරවීම ක්‍රැන්ක් කේස් බ්‍රිදර් පද්ධතියේ ක්‍රියාකාරිත්වයයි. එහෙත් එය සිදුවිය යුත්තේ වන්පින් මිශ්‍රණය බාලව පවතින පාර්ට් ලෝඩ් අවස්ථාවේදීය. අයිඩිල අවස්ථාවේ එය සිදුවුවහොත් එහිදී මිශ්‍රණය සරු බැවින් මෙම බ්‍රිදර් මාර්ගයෙන් වන වන්පින් ඔයිල් වාෂ්පය නිසා එය තව දුරටත් සරුව පිටාර විෂවායූ පිටවේ.

ක්‍රැන්ක් කේස් බ්‍රිදර් පරිපථය

ක්‍රැන්ක් කේස් බ්‍රිදර් වැල්වය යොදා ඇත්තේ ඉහත සඳහන් අයුරු අයිඩිල වේගයේදී ක්‍රැන්ක් කේස් බ්‍රිදරය මගින් ඇදගන්නා බිලෝබයි ගැස් ප්‍රමාණය අඩු කිරීමටය. මෙම සටහනේ වම්පසින් දක්වා ඇති අයුරු බ්‍රිදර් වැල්වය තුල වෙන් වැල්වයක්ද පිහිටා ඇති අතර අයිඩිල වේගයේදී මෙය වැසි බයිපාස් නලය හරහා සුළු ප්‍රමාණයක් පමණක් බිලෝබයි ගැස් ඇද ගනී. එයට හේතුව අයිඩිල වේගයේදී ඊක්තය වැඩිවීම සහ වෙන් වැල්වය මතුපිට ක්‍රියාකරන ත්‍රොටල් වැල්වයට පෙර පීඩනය වැඩිවීමයි. ත්‍රොටල් වැල්වය විවෘතවන විට ඉන්ලට් මැනිෆෝල්ඩ් පීඩනය අඩු වීමත් ගලන මැනිෆෝල්ඩ් වාත ධාරාව වැඩිවීම නිසා බ්‍රිදර් වැල්වයේ ඉහළ කොටසේ පීඩනය අඩුවීමත් නිසා වෙන් වැල්වය විවෘතව මෙලෙස පාර්ට් ලෝඩ් අවස්ථාවේ වනම් මිශ්‍රණය බාලවිට පමණක් සම්පූර්ණයෙන්ම බිලෝබයි ගැස් ඇද ගැනේ.

■ බැටරියක අලවා ඇති සංකේත සහ එහි අදහස්

බැටරි අවවාදකමක සංකේත

මෙහි දක්වා ඇති අයුරු මෝටර් රථ බැටරියක සංකේත සටහන් ගණනාවක් දක්වා තිබිය හැක. එම සංකේත මගින් ලබාදෙන අවවාද සහ දැනුම්දීමේ පහතින් දැක්වේ.

බැටරියේ දක්වා ඇති අවවාද හොඳින් පිළිපදින්න. දී ඇති උපදෙස් අනුව භාවිතා කරන්න.

බැටරි ඇසිබි බොහෝ දේ බාදනයට ලක්කරයි. අත් වැසුම් සහ ඇස් පළඳුනා පැළඳ බැටරි සේවාවන් වල යෙදෙන්න. සෙල් මුඩ් තුළ ඇති සිදුරු මගින් ඇසිබි පිටවිය හැකි බැවින් බැටරි ඇල කිරීමකට ලක් නොකරන්න.

බැටරි සේවාවන් වලදී බැටරිය අසල ගිනි දැල්වීම්, දුම් බිම, වෙල්ඩින් වැනි ස්පර්ක් වීම් නොකළ යුතුය.

බැටරි සේවාවන් වලදී ඇස් පළඳුනා (Eye protection) පැළඳ සිටිය යුතුය.

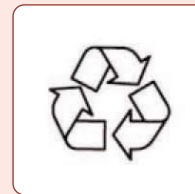
ළමයින්ට බැටරි හෝ බැටරි ඇසිබි ස්පර්ශ කිරීමට ඉඩ නොදෙන්න.

බැටරි ආරෝපනයේදී ඇතිවෙන ඔක්සිජන් සහ හයිඩ්‍රජන් මගින් බැටරි පිපිරීමට ඉඩ ඇත. බැටරි ඡෝර්ට් විමේදීද මෙය සිදුවෙයි.

භාවිතයෙන් ඉවතලන බැටරි කසල භාජනවලට නොදමන්න.

භාවිතයෙන් ඉවතලන බැටරි සඳහා විශේෂ disposal ක්‍රම ඇත. පවතින නීතිරීති අනුව ඒවා භාවිතයට ගන්න.

■ ABS ඊටන් ෆ්ලෝ පම්ප් /ABS return flow pump

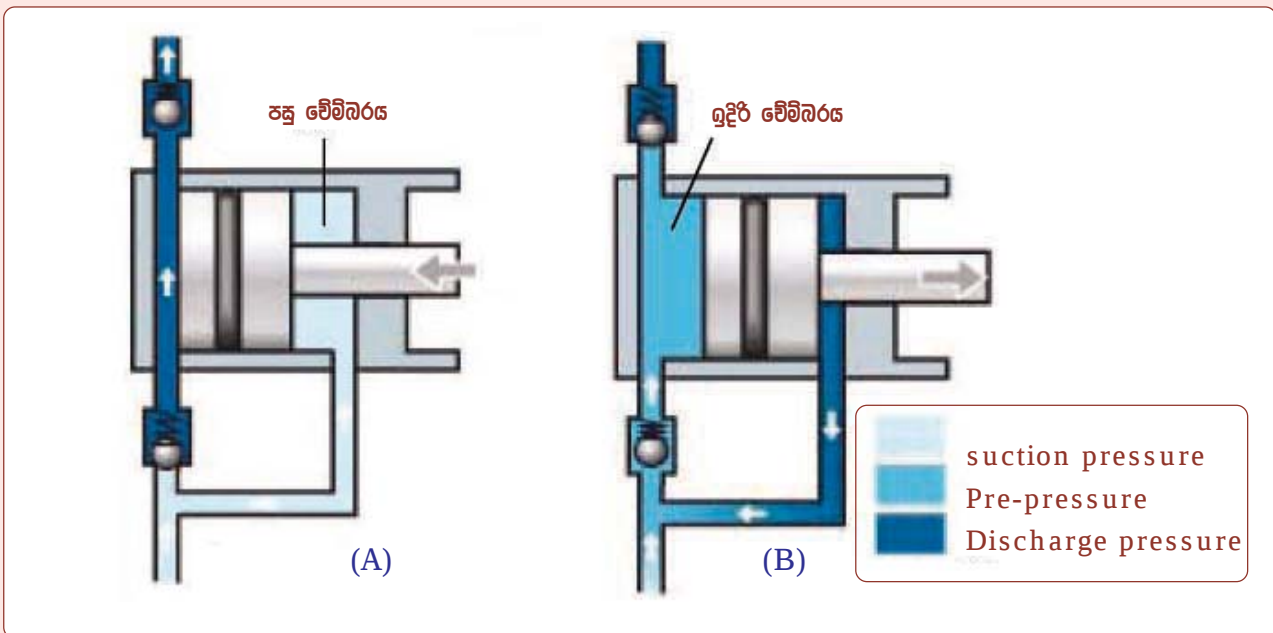

නවීන ABS මොඩියුලේටරයක්

පෙර විශාල ලෙස නිර්මාණය වූනු ඉලෙක්ට්‍රොනික් පරිපථ හයිඩ්‍රැමික් තාක්ෂණය මෙන්ම මයික්‍රොකොන්ට්‍රෝලර් තාක්ෂණයද උපයෝගී කරගෙන අද ඉතා කුඩා කර තිබෙයි. එමෙන්ම ඒ තුල විශාල ලෙස නිර්මාණය කල පරිපථ වල අඩංගු ක්‍රියාකාරිත්වයන්ට වඩා ක්‍රියාකාරිත්ව එකතු කර තිබෙන අතර කල් පැවැත්ම මෙන්ම ලබාදෙන සේවාවද අති විශිෂ්ටය. නූතන ABS මොඩියුලේටර තුල යොදා ගන්නා හයිඩ්‍රොලික් පරිපථ සහ කොටස්ද ඒ ආකාරයටම ඉතා කුඩා කර තිබෙයි. ඒ යටතේ ABS පමණක් නොව ESP, ASR, EDS වැනි උක්ෂන් කොන්ට්‍රෝල් පද්ධති වල හයිඩ්‍රොලික් ක්‍රියාකාරිත්ව පමණක් නොව එම පාලන ඒකකද එකට එක්කර මෙහි කුඩාවට ඇතුලත් කර තිබෙයි.

ඉහත ආකාරයට කොටස් කුඩා කර සකස් කිරීමේදී ABS පද්ධතියක යොදා ගැනෙන ඊටන් ෆ්ලෝ පම්ප් එකද කුඩාවට නිර්මාණය කල යුතුව තිබෙයි. ඩබල් ඇක්ටින් ක්‍රමය යොදා ගෙන එය නිර්මාණය කර ඇති අයුරු පහත දැක්වේ.

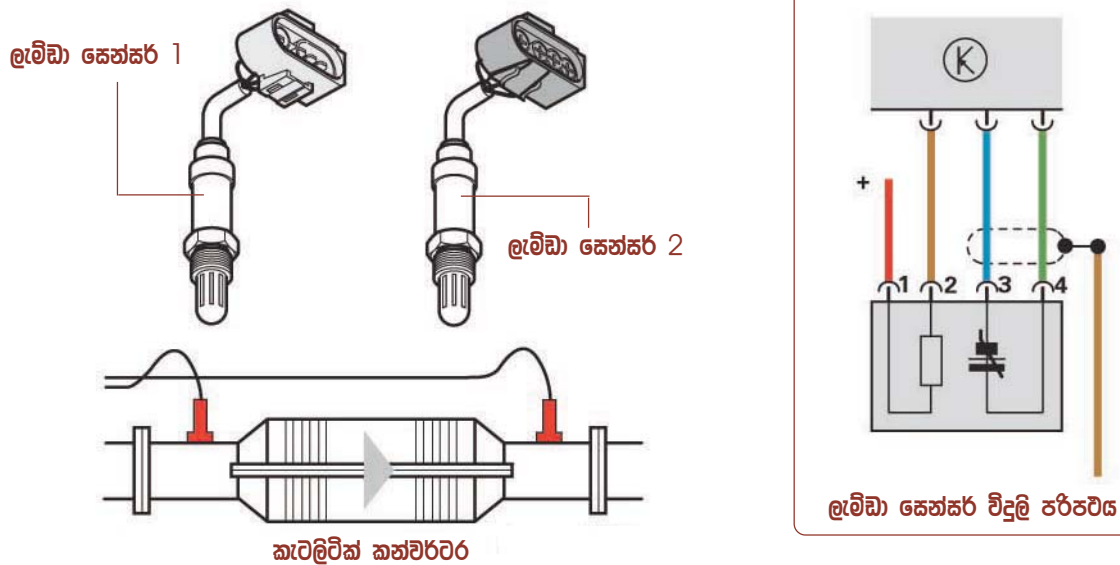
ඩබල් ඇක්ෂන් පොම්පයේ ක්‍රියාකාරිත්වය

නවීන ABS මොඩියුලේටරයේ ඩබල් ඇක්ෂන් ක්‍රියාකාරිත්වය

මෙම A සහ B සටහන් දෙක මගින් පොම්පයේ විශේෂ ක්‍රියාකාරිත්වය දක්වා තිබේ. ABS කොන්ට්‍රෝල් යුනිට් එක මගින් සපයන ධාරාවෙන් ක්‍රියාකරන මෝටරය මගින් මෙම පොම්පය ක්‍රියාත්මක වෙයි. පෙර මෙහි යොදා ගනු ලැබුවේ සිංගල් ඇක්ෂන් පොම්පයක් වන අතර එය මගින් පිස්ටනය පසුපසට ගමන් කරන විට තෙල් ඇද ගැනීමත් ඉදිරියට එන විට ඇද ගත් තෙල් පිඩනය කිරීමත් සිදුවිය. එහෙත් මෙහි යොදා ඇත්තේ ඩබල් ඇක්ෂන් පොම්පයකි. එනම් මෙහි A සටහන අයුරු පිස්ටනය ඉදිරියට ගමන් කරන විට ඉදිරි චේම්බරයේ තෙල් පිඩනය වන අතරම පසුපස චේම්බරය මගින් තෙල් ඇද ගැනීමද (Suction) එකවර සිදු කරයි. B සටහන අයුරු නැවත පිස්ටනය පසුපසට ඇදෙන විට පසු චේම්බරයේ ඇදගත් තෙල් පිඩනය වී ඉදිරි චේම්බරය යම් පිඩනයක් යටතේ (pre pressure) තොදින් පිරවෙයි. නැවත පිස්ටනය ඉදිරියට එන විට එම තෙල් පිඩනය වී පොම්පය හරහා රිසර්වය වෙත යොමු වීමත් නැවත වරක් තෙල් ඇද ගැනීමත් සිදුවෙයි. මෙම ඩබල් ඇක්ෂන් ක්‍රියාකාරිත්වය යටතේ අඩු කාලයකින් වැඩි තෙල් ප්‍රමාණයක් ඇද ගැනීමට පොම්පයට හැකිවේ. මන්ද මෙම පහර (stroke) දෙකම එකවර සිදුවන බැවිනි.

■ ලැම්බා සෙන්සර් දෙකක් යොදා ගැනුම

ඉන්ජෙ මැකිනෝමේ ෆලැප් එකක් යොදා ඇති අයුරු

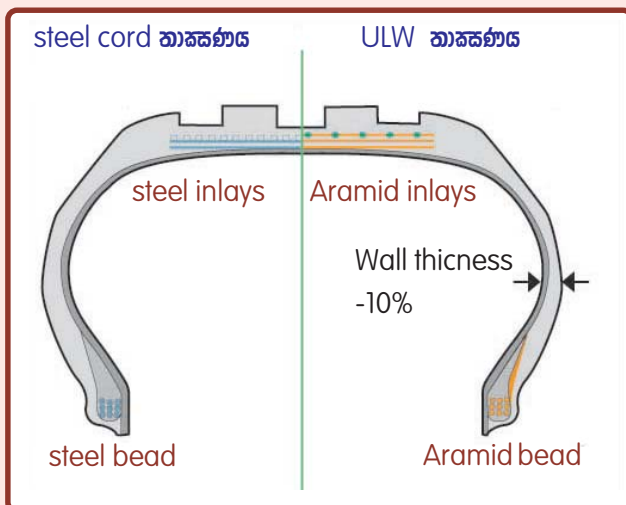
සාමාන්‍යයෙන් පෙට්‍රල් මෝටර් රථයකට සවි වන්නේ තනි ලැම්බා සෙන්සරයක් වුවත් ඇතැම් නවීන සංකීර්ණ රථවල ලැම්බා සෙන්සර දෙකක් යොදා ගනු ලැබෙයි. එය සවිවන ආකාරය ඉහත **A** සටහනෙන් දක්වා තිබෙයි. ඒ අනුව මෙම සෙන්සර දෙක සවි වන්නේ කැටලිටික් කන්වර්ටරය දෙපසිනි. එවිට මෙම සෙන්සර දෙක එහි ක්‍රියාකාරී උෂ්ණත්වයට එනම් සෙ. අංශක 300⁰ දක්වා ඉහළ නග්වා ගැනුම පිටාර වායුවේ ඇති උෂ්ණත්වයෙන් කරගත නොහැකි වේ. මන්ද කැටලිටික් කන්වර්ටරය පිටාර මැකිනෝමේ සිට ඇති සවිවන බැවිනි. මේ නිසා ලැම්බා ප්‍රෝබ් හිටර යොදා ඇති අතර එමගින් ඉග්නිෂන් ස්විචය සම්බන්ධ කිරීමත් සමඟ විදුලියෙන් මෙම සෙන්සර නියමිත උෂ්ණත්වය ලබා ගනියි. ඉහත **B** සටහනේ දක්වා ඇත්තේ එම ලැම්බා සෙන්සරයක විදුලි පරිපථය සැකසෙන ආකාරයයි. සෙන්සරයට අග්‍ර 4 ක් ඇතුළත් අතර ඉන් ලැම්බා හිටරයේ අග්‍ර දෙක අංක 1 සහ 2 වේ. ඉන් අංක 1 අග්‍රය සෘජුවම බැටරි ධන අග්‍රයට සම්බන්ධ අතර ඉතිරි අංක 2 අග්‍රය එන්ජින් පාලන ඒකකයට සම්බන්ධ වෙයි. ඒ අනුව ඉග්නිෂන් ස්විචය සම්බන්ධ කිරීමත් සමඟ අංක 2 අග්‍රය සෘජු අග්‍රයක් වී ලැම්බා හිටරය ක්‍රියාත්මක කරවයි. අංක 3 සහ 4 ස්ක්‍රිප් වයරයක් හරහා ලැම්බා සංඥාව පාලන ඒකකය වෙත ගෙන යයි.

■ ලැම්බා සෙන්සර් මගින් කැටලයිටය පරීක්ෂා කිරීම

කැටලිටික් කන්වර්ටරයක් මගින් සිදු වන්නේ පෙට්‍රල් එන්ජිමක පිටාර වායුවේ අන්තර්ගත ප්‍රධාන විෂ වායු තුන වන කාබන් මොනොක්සයිඩ් (**CO**) විෂ රහිත කාබන් ඩයොක්සයිඩ් (**CO₂**) බවට හැරවීම, නයිට්‍රජන් ඔක්සයිඩ් (**NO_x**) පිරිසිදු නයිට්‍රජන් වායුව බවට හැරවීම සහ නොදැවුණු නයිට්‍රො කාබන් (**HC**) ජලය සහ කාබන් ඩයොක්සයිඩ් බවට හැරවීමයි. මෙම ක්‍රියාකාරිත්වයන් සඳහා **NO_x** වලින් ඔක්සිජන් ලබාගැනීමට මෙන්ම එම ඔක්සිජන් ගබඩා කර තබා ගැනුමට කැටලයිටයට හැකියාව තිබිය යුතු නමුත් කල් යාමේදී මෙම හැකියාව ක්‍රම ක්‍රමයෙන් හීනවී යයි. මෙලෙස ක්‍රියාකාරිත්වය සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ අඩු වශයෙන් අහිමි වූ කැටලිටික් කන්වර්ටර ඉවත්කර අළුතින් යෙදිය යුතු වෙයි.

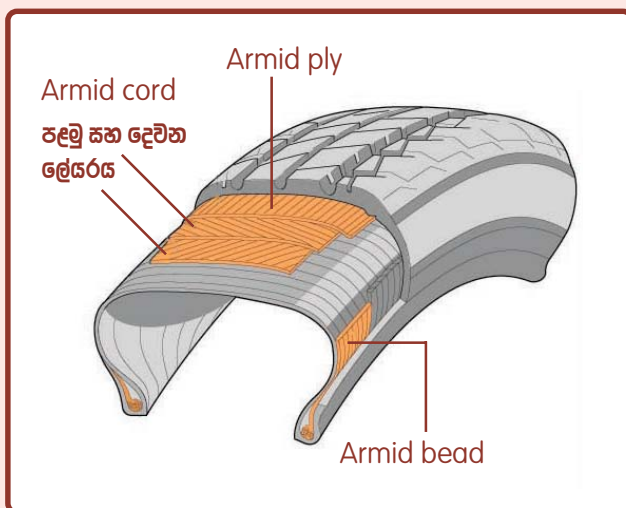
කැටලිටික් කන්වර්ටරයක ක්‍රියාකාරිත්වය දුර්වල වූ විට පාලන ඒකකයේ ඇති ඔන් බෝඩ් ඩයග්නොසිස් පද්ධතිය (**OBD**) මගින් එය අවබෝධ කරගත යුතු වෙයි. කැටලිටික් කන්වර්ටරයට ලැම්බා සෙන්සර දෙකක් යොදා ඇත්තේ ඒ සඳහාය. මෙහි කැටලයිටයට පෙර ඇති පළමු සෙන්සරය මගින් පාලන ඒකකය හා එක්ව ලැම්බා ක්ලෝස්ඩ් ලූප් පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කර මිශ්‍රණ අගය **14 : 1** අගයට ආසන්න අගයකින් තබා ගනු ලැබෙයි. කැටලයිටය හොඳින් ක්‍රියාකරයි නම් මෙම දෙවන සෙන්සරයේ ලැම්බා වෝල්ටීයතා අගය පෙර සෙන්සරයට සාපේක්ෂව ඉතා අඩු විය යුතුවෙයි. යම් හෙයකින් මෙම වෝල්ටීයතා අගයන් දෙක සමාන නම් එහි අදහස කැටලයිටය සම්පූර්ණයෙන්ම අක්‍රීය වී ඇති බවයි. මේ ආකාරයට මෙම සංඥා වෝල්ටීයතා අනුපාතය අනුව පාලන ඒකකය කැටලයිටයේ ක්‍රියාකාරී තත්වය හඳුනා ගෙන එය මාරු කළ යුතු කාලය වන විට **OBD** හරහා එය දැනුම් දෙනු ලබයි.

■ ULW වයර් තාත්කණය / Ultra Light Weight tyres

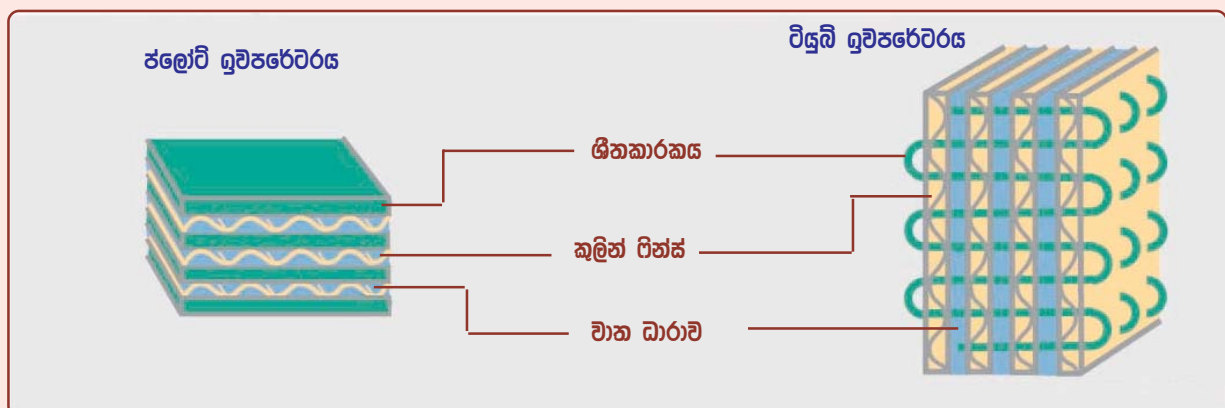
වයරයක ශක්තිමත් භාවය රැක ගැනීමට වානේ නූල් (steel code) වයරය ඇතුළතින් ලේයරය ලෙස යොදා ගන්නා අතර එය හඳුන්වනු ලබන්නේ steel inlays ලෙසිනි.

රථයක වයරයක් ශක්තිමත් භාවයෙන් වැඩිවිය යුතු අතරම එය සැහැල්ලු විය යුතුය. අල්ට්‍රා ලයිට් වෙයිට් වයර් නිර්මාණයව ඇත්තේ මෙම අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීමට ගත් උත්සාහයක් ලෙසිනි. වානේ නූල් (steel code) වෙනුවට Armaid නූල් යොදා ගැනුමෙන් මෙම සාර්ථකත්වය ලබා ඇති අයුරු මෙම ඉහළ සටහනේ පැහැදිලිව දක්වා ඇත. 'රජසා යනු සින්තටික් මැට්ටියල් යොදා) නිර්මාණය කෙරුනු එහෙත් වානේ නූල් මෙන් දහ ගුණයක් පමණ ශක්තිමත් එමෙන්ම බරෙන් අඩු නූල් විශේෂයකි.

ඔබල වයරය නිර්මාණයව ඇත්තේ යොදා ගන්නා මැට්ටියල් වල ශක්තිමත් භාවයට හානියක් නොවන ලෙස තව දුරටත් අඩු කිරීමෙනි. මෙමගින් වයර් බිත්තියේ ඝනකමද 10% කින් පමණ අඩුවී ඇති අයුරු පෙර සටහනේ දක්වා තිබෙයි. නිෂ්පාදකයින් පවසන අන්දමට මෙලෙස වයරය සැහැල්ලු වීම ඉන්ධන අරපිටිමැස්ම දියුණු කිරීමටත් පිටාර විෂ වායු තව දුරටත් අවම කිරීමටත් හේතුවෙයි. වයරයේ බර අඩුවීම 'ටී ක්‍රියාකාරිත්වයද පහසු කරවයි. බ්‍රේක් පහරකදී රථය නතරකරගත හැකි දුරද අවම කරවයි. 'රජසා ලේයර මළ නොබඳින නිසා මෙම වයර් නැවත රිබ්ල්ඩ් කිරීමද සාර්ථකව කල හැකිවෙයි.

■ ප්ලේට් ඉවෂරේටර් / Plate evaporator

සාමාන්‍යයෙන් ඉවෂරේටරයක් නිපදවන්නේ ගිනි කාරකය ගමන් කරන නල සමූහයක් ලෝහ වරල් එනම් කුලින් ෆින්ස් හා එක්කර එම වරල් හරහා වාතය ගමන් කිරීමට සැලසිවීමෙනි. මෙම නල ප්ලේට් හැටියට නිර්මාණය කර ඉවෂරේටරයේ ඉඩ ප්‍රමාණය 40% කින් පමණ අඩු කර ගැනීමට නිෂ්පාදකයින් සමත්ව ඇති අතර නවීනතම රථවල එය යොදා ගනු ලැබෙයි. මෙම නිර්මාණය තුළින් නල ඉවෂරේටරයෙන් ලබාගත සිසිලස ඒ අයුරින්ම ලබා ගැනෙන අතර ඉඩ ප්‍රමාණය අඩුවීමෙන් ඩෑෂ් බෝඩ් එක තුළ මෙය තැන්පත් කිරීම ඉතා පහසුව තිබෙයි. සටහනේ මෙම ඉවෂරේටර් දෙවර්ගයේ වෙනස දක්වා ඇත.